

POSTANOWIENIE Z DNIA 9 KWIETNIA 2009 R.

WZ 18/09

Jeżeli akt oskarżenia lub wniosek o ukaranie wniesiono do sądu woj- skowego przed wejściem w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1651), tj. przed dniem 1 stycznia 2009 r., to pomimo zmia- ny z tym dniem właściwości, sąd ten orzeka nadal na podstawie art. 8 tej ustawy, bez względu na to, czy postępowanie toczy się przed nim według przepisów dotychczasowych czy nowych, gdyż art. 9 ustawy nie dotyczy właściwości sądu.

Przewodniczący: Prezes SN J. Godyń (sprawozdawca).

Sędziowie SN: M. Buliński, A. Tomczyk

Prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej: płk W. Marcinkowski.

Sąd Najwyższy po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 kwietnia 2009 r. zażalenia prokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w W. na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 lutego 2009 r. o przekazaniu według właściwości do rozpoznania Sądowi Rejo- nowemu w W. sprawy ppłk. rez. Krzysztofa C., oskarżonego o popełnienie przestępstwa określonego w art. 224 § 2 k.k. i in., na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.,

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 18 lutego 2009 r. przekazał – na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. i art. 647 k.p.k. w zw. z art. 9 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1651) – sprawę ppłk. rez. Krzysztofa C. „według właściwości do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W”.

Postanowienie zaskarżył prokurator, który zarzucając „obrazę przepisów postępowania karnego mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 8 i 9 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1651), polegającą na niezasadnym przyjęciu przez sąd pierwszej instancji, iż w przedmiotowej sprawie odroczenie rozprawy bez terminu skutkowało koniecznością przekazania jej do sądu powszechnego, podczas gdy prawidłowa interpretacja przepisu art. 9 cyt. ustawy prowadzi do wniosku, że jego treść nie odnosi się do właściwości sądu, lecz wyłącznie do innych przepisów dotyczących procedowania”, wniósł o „uchylenie wskazanego postanowienia i przekazanie sprawy Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W. jako sądowi właściwemu do jej rozpoznania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. decyzję procesową o przekazaniu sprawy do rozpoznania sądowi powszechnemu uzasadnił następująco: „W myśl art. 8 cytowanej wyżej ustawy o zmianie ustawy – kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, zasadą jest, że sprawę ppłk. rez. Krzysztofa C. rozpoznaje sąd wojskowy albowiem akt oskarżenia wpłynął w niej do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jednakże według dyspozycji art. 9 zdanie drugie tejże ustawy, w razie odroczenia rozprawy postępowanie toczy się według przepisów nowego kodeksu postępowania karnego, a więc zmienionego powyższą ustawą, która wprowadza inną właściwość rzeczową sądów woj-

skowych, będąc odzwierciedleniem woli ustawodawcy w tym zakresie. Za takim rozumieniem i stosowaniem art. 9 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, przemawia uchwała SN z dnia 25 kwietnia 1996 r. (I KZP 6/96, OSNKW 1996/5-6/24) oparta na nowelizacji poprzednio obowiązującego kodeksu postępowania karnego.”

Stanowisko Sądu jest oczywiście błędne. Odwołując się do judykatury Sądu Najwyższego należało bowiem odnieść się przede wszystkim do uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 30 września 1998 r., I KZP 14/98 (OSNKW 1998, z. 9-10, poz. 42) w brzmieniu: „Określenie użyte w art. 8 zdanie II przepisów wprowadzających kodeks postępowania karnego, że w sytuacjach opisanych w tym przepisie „postępowanie toczy się według przepisów kodeksu postępowania karnego” nie odnosi się do właściwości sądu, lecz do innych przepisów dotyczących „toczenia się” postępowania, natomiast właściwości sądu dotyczy wyłącznie art. 7 tychże przepisów” – jako adekwatnej do sytuacji procesowej w rozpoznawanej sprawie. Wojewódzki Sąd Okręgowy wprawdzie miał na względzie treść tej uchwały, ale po pierwsze, w postanowieniu z dnia 12 marca 2009 r., wydanym w trybie art. 463 § 1 k.p.k., które przecież, jako niezaskarżone, nie może być rozpoznane przez instancję odwoławczą, a po wtóre, i tak błędnie zinterpretował powołaną uchwałę. Sąd Najwyższy stwierdził bowiem: „ ... zauważyć należy, że pogląd wyrażony w niniejszej uchwale nie stoi w sprzeczności z poglądem wyrażonym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia, I KZP 6/96 (OSNKW 1996, z. 5-6, poz. 24), gdyż ... dokonując w noweli zmiany właściwości rzeczowej sądów ani nie sformułowano odpowiednika art. VIII, ani też jego odpowiedniego stosowania, czego konsekwencją musiało być stosowanie wprost art. 25 k.p.k. z 1969 r. Gdyby to bowiem uczyniono, to stanowisko Sądu Najwyższego zawarte we wspomnianej uchwale

z 1996 r. byłoby niewątpliwie inne, a mianowicie identyczne ze stanowiskiem zajęтым w niniejszej uchwale.”

Stanowisko Sądu Najwyższego w zakresie relacji między art. 7 a art. 8 zd. 2 p.w.k.p.k. zostało pozytywnie ocenione w piśmiennictwie (zob. Z. Gostyński: Glosa do uchwały z 30 września 1998, I KZP 14/98, P i P 1999, z. 4, s. 112 – 115; S. Zabłocki: Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego – Izba Karna, Pal. 1999, nr 1 – 2, s. 141 – 143; R. Stefański: Przegląd uchwał Izby Karnej i Izby Wojskowej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 1998 r., WPP 1999, nr 1 – 2, s. 137 – 138, a także komentarze do Kodeksu postępowania karnego).

Z porównania treści przepisów, o których mowa w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1998 r., z przepisami art. 8 i art. 9 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. wynika, że zostały one zredagowane – co do wprowadzonych tymi przepisami reguł postępowania – identycznie. Niezrozumiałe zatem byłoby interpretowanie norm o tym samym znaczeniu w sposób diametralnie różniący się.

Konkluzja jest oczywista. Art. 9 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1651) w części zawierającej nakaz stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego lub Kodeksu karnego skarbowego w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą w sytuacjach wskazanych w tym przepisie nie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 8 tej ustawy w zakresie właściwości sądu, gdyż dotyczy (art. 9) wyłącznie przepisów o „toczeniu się” postępowania. Art. 8 powołanej ustawy, stanowiący regułę intertemporalną, wprowadza zasadę petryfikacji właściwości sądu, podobnie jak uczyniono to w przypadku przepisów wprowadzających Kodeks postępowania karnego (art. 7). W pełni zasadny jest zatem pogląd, że jeżeli akt oskarżenia lub wniosek o ukaranie wniesiono do sądu wojskowego przed wejściem w życie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie

ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1651), tj. przed dniem 1 stycznia 2009 r., to mimo zmiany z tym dniem zakresu właściwości, sąd ten orzeka nadal na podstawie art. 8 tej ustawy, bez względu na to, czy postępowanie toczy się przed nim według przepisów dotychczasowych czy nowych, gdyż regulujący kwestię „toczenia się” postępowania art. 9 ustawy nie dotyczy właściwości sądu.

Z przytoczonych względów należało orzec, jak w części dyspozytywnej postanowienia, przy czym zbędne było wydanie, postulowanego przez prokuratora, tzw. orzeczenia następczego, gdyż jest oczywiste, że po uchyleniu zaskarżonego postanowienia sprawa wraca do tego etapu procedowania, który miał miejsce przed podjęciem decyzji procesowej o przekazaniu sprawy sądowi powszechnemu.